

U1 Krise i kommuneøkonomien

I 2024 gikk 206 kommuner med underskudd. Samlet var underskuddet på fire milliarder. Til tross for økte overføringer til kommunene må stadig flere kommuner kutte ytterligere. I svært mange kommuner legges barnehager og skoler ned. I tillegg har flertallet i kommunekommisjonen foreslått å fjerne de siste skrankene for nivå på tjenestene under dekke av å gi større frihet til kommunene. Dette blir en illusorisk frihet - kun en frihet til selv å bestemme hva som må kuttes. SV må avvise å fjerne bemanningsnormene i barnehage og skole.

I tillegg til utfordringene i oppvekstsektoren skjer det betydelige endringer i demografien i mange kommuner som setter ytterligere press på helse- og omsorgssektoren.

Alle disse forholdene tilsier at det er behov for å styrke kommuneøkonomien.

I forbindelse med revidert budsjett må SV prioritere å styrke kommuneøkonomien ytterligere.

I tillegg bør SV presse på for å endre forskriften for Kommunalbanken slik at nedbetalingstiden kan forlenges, i tillegg må renten senkes og bindes.

I dag er kostnadsdekningen for pensjon uforutsigbar og SV bør få til endringer slik at kostnadsdekningen for pensjon treffer de faktiske pensjonsutgiftene.

Telemark SV slutter seg til kommuneopprøret som Arendals varaordfører Inger Brokka De Ruiter har tatt initiativ til.

U3 Livskraftig lokalt landbruk

- med tru på bonden og beite for dyra

(se RED1)

Fyresdal SV ser det som viktig at fylkeslaget er ein pådrivar for eit landbruk som styrkjer matberedskap, sjølvforsyning og berekraftig ressursforvaltning. I eit fylke som Telemark, med store beiteareal og lange tradisjonar for husdyrhald, er beitenæringa ein nykjel for å sikre framtidas matproduksjon og levande lokalsamfunn.

Norsk sjølvforsyning må i større grad byggje på **norske ressursar**, og då spelar beitedyr ei avgjerande rolle. Husdyr på beite utnyttar areal som ikkje kan nyttast til anna matproduksjon, reduserer behovet for importert fôr, bidreg til lågare klimaavtrykk og gir god dyrevelferd.

Samtidig er det nødvendig å redusere tap av beitedyr. Rovviltforliket av 2011 ligg framleis til grunn for norsk rovviltpolitikk, og må følgjast opp med målretta tiltak som både styrkjer beitenæringa og sikrar føreseieleg forvaltning.

Telemark SV blir oppmoda til å arbeide for:

- **Auka bruk av utmarksbeite** som ein sentral del av norsk sjølvforsyning og matberedskap basera på norske ressursar.
- **Ei kraftfull satsing på husdyrhald på beite**, med vekt på berekraftig ressursutnytting, klimaomsyn og god dyrevelferd.
- **Målretta innsats for å redusere tap av beitedyr**, i tråd med rovviltforliket av 2011 og med respekt for både rovviltforvaltning og beitenæringa sine behov.

Fyresdal SV meiner at ei slik retning vil styrkje SV si rolle som eit truverdig landbruksparti i distrikta – og som ein garantist for eit landbruk som tek vare på både natur, folk og framtid.

U4 Arbeidslivet-en viktig demokratisk arena

Demokrati handler om mer enn valg hvert fjerde år. Det handler om makt i hverdagen, om hvem som blir hørt og hvem som har innflytelse, også på jobb. I dag er demokratiet i arbeidslivet under press. Noen arbeidsgivere ønsker mer midlertidighet og innleie, på bekostning av faste ansettelser og medbestemmelse. Når ansatte mister innflytelse i arbeidshverdagen, svekkes både arbeidsplassene og demokratiet.

Telemark er bygd av arbeidsfolk. Et organisert arbeidsliv med fagforeninger, tariffavtaler og tillitsvalgte er ikke et hinder for verdiskaping, men en forutsetning for tillit, stabilitet og gode beslutninger.

SV Telemark slår fast: Arbeidslivet skal ikke være et demokratifritt rom.

Kommuner og fylkeskommunen i Telemark har et særlig ansvar. De er store arbeidsgivere og bruker store offentlige midler gjennom innkjøp. Denne makten skal brukes målrettet for å styrke demokratiet i arbeidslivet. SV Telemark vil arbeide for at kommuner og fylkeskommunen stiller tydelige krav i egne virksomheter og i offentlige anskaffelser, krav om faste ansettelser, tariffavtaler, reell medbestemmelse og respekt for tillitsvalgte. Offentlige penger skal brukes til å bygge demokratiske arbeidsplasser, ikke til å undergrave dem.

For å lykkes må vi også ta ansvar i egne rekker. SV Telemark vil prioritere systematisk skolering av egne folkevalgte, tillitsvalgte og partiorganisasjoner i arbeidslivspolitik. Det innebærer opplæring i partsamarbeid, arbeidsgiveransvar og hvordan kommuner og fylkeskommunen konkret kan bruke arbeidsgiver- og innkjøpperrollen til å fremme demokratiske arbeidsplasser gjennom politiske vedtak og praktisk oppfølging.

Årsmøtet i SV Telemark vil:

- Arbeide for at kommuner og fylkeskommunen i Telemark aktivt bruker sin rolle som arbeidsgiver og innkjøper til å fremme demokratiske arbeidsplasser, blant annet gjennom tydelige krav i anbud, kontrakter og egen personalpolitikk
- Prioritere målrettet og systematisk skoling av SVs folkevalgte og tillitsvalgte i arbeidslivsdemokrati, arbeidsgiverpolitikk og offentlige anskaffelser

Når folk har reell makt i hverdagen, styrkes demokratiet i samfunnet. Derfor er kampen for demokratiske arbeidsplasser i Telemark en kjerneoppgave for SV.

U5 Ja til et nasjonalt konsesjonssystem for datasentre

Det planlegges en rekke datasentre rundt om i Norge. I dag er det kun opp til den enkelte kommune, gjennom plan- og bygningsloven, å vedta om disse datasentrene skal bygges eller ei. Det finnes ingen nasjonal koordinering eller kontroll på hvor mange datasentre som skal etableres, hvor de skal etableres og om de skal etableres.

Vi ser nå at det gis grønt lys til stadig flere datasentre i Telemark - nylig ble det gitt grønt lys til et gigantisk datasenter i Fyresdal, og det er også planer om et datasenter i Drangedal. Dette kommer på toppen av de enorme mengdene med energi som Googles datasenter i Skien krever.

Det enorme energiforbruket til datasentre kan vanskelig forsvares utfra et bærekrafts- og samfunnsnytteperspektiv. Mange eksisterende industribedrifter i regionen trenger store mengder kraft for å kutte ut gass i produksjonen og gå over til elektrisitet. I ei tid med klima-, natur- og strømkriser må vi prioritere nøye hva vi bruker krafta og arealene våre til. Forskning og erfaring viser at datasentre skaper få varige arbeidsplasser, samtidig som de krever enorme mengder med kraft. Datasentre kan også ha betydelige negative konsekvenser for miljø og naturmangfold.

Vi viser til SVs krav om at det må på plass en nasjonal konsesjonsordning for datasentre. Et representantskapsforslag om nasjonal konsesjonsordning for datasentre ble nylig fremmet i Stortinget av flere av SVs stortingsrepresentanter hvor de ber Stortinget om å be regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til nasjonalt konsesjonssystem for datasentre, med kriterier som stiller krav om samfunnsnytte, om åpenhet om eierskap til datasenteret og kundene, og om utnyttelse av spillvarmen. Forslaget innebærer også at Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om forbud mot etablering av datasentre for kryptovaluta.

Gjennom et konsesjonssystem kan man regulere mengden datasentre som etableres, og hvor de etableres (der det er tilgang på kraft, areal

og muligheter for fornuftig bruk av spillvarmen). Dette forslaget har forventet behandling i Stortinget 5.3.26.

Bamble SV støtter dette forslaget. Videre er vi mot etablering av flere datasentre i Telemark og da også selvsagt i Bamble. For regionen vår med mye industri er det veldig viktig at kraft tildeles etter samfunnsnytte. Vår fastlandsindustri og innbyggerne må prioriteres når det gjelder tilgang til kraft. Der datasentre alt er vedtatt, må en sette krav til utnyttelse av spillvarme, samt til forbud mot utvinning av kryptovaluta.

U7 Notodden lufthavn

183
184 Telemark SV vil at SV sentralt skal jobbe for at Notodden Lufthavn får
185 tilbake bevilgningen på 20 millioner den har fått som en lufthavn med
186 "stor lokal og regional betydning". Dette er premissene fra Telemark
187 Fylke for at Notodden Lufthavn skulle få støtte over statsbudsjettet. I år
188 ble overføringen fra staten endret fra 20 til 10 millioner uten at dette på
189 forhånd var kommunisert verken til Notodden Lufthavn eller det politiske
190 miljøet ved ordfører på Notodden. Denne reduksjonen kan føre til
191 nedlegging av flyplassen.

192 Lufthavnen er i dag viktig som beredskapsflyplass for forsvaret,
193 ambulansetjenesten (fly, helikopter), redningsgruppa SAR (search and
194 rescue), reparasjon og vedlikehold av fly, øvingsflyplass for
195 skogbrannslukkingsfly og seilflyopplæring. Det blir også brukt som
196 øvingsflyplass for Gullknapp Flyskole i Arendal.

197 For flere av disse tjenesten er et betjent flytårn (tårntjeneste) av vital
198 betydning. Det jobber i dag 20 - 25 personer knyttet til flyplassen.

199 **Forslag til vedtak:**

200 Telemark SV vil at SV sentralt jobber aktivt for at Notodden Lufthavn får
201 beholde en overføring på 20 millioner til en flyplass av stor lokal og
202 regional betydning.

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212 **U8 En ny diskusjon om Europa er viktig**
213 **for Telemark**

214

215 En tilspisset situasjon mellom USA og Europa vil kunne sette Norge i en
216 geopolitisk skvis.

217 Vi har i vinter erfart at USA kan ønske å straffe Norge for å stå med
218 Europa i spørsmål om suverenitet. Fra EU faller Norge utenfor EUs
219 tollvern, i EUs respons på aggressiv tollpolitikk fra USA. Vi har selv valgt
220 å stå utenfor EUs tollunion, og for Telemark SV finnes det ingen
221 alternativer til å stå sammen med Danmark, Grønland og Europa i felles
222 kamp mot imperialistiske stormakter til både øst og vest.

223 EU er Norges viktigste handelspartner. Og Telemark er i særstilling i
224 Norge, som det fylket i landet med størst eksportandel til EU-land. En
225 tilspisset tollkrig mellom USA og EU vil derfor slå rett inn i telemarkingers
226 arbeid og levekår. Vi har allerede sett begynnelsen på dette, ved
227 europeisk beskyttelsestoll på mangan produsert i Porsgrunn.

228 SV har alltid stått for en systemkritisk linje i norsk utenrikspolitikk. Også
229 nå bør vi representere en nyansert og faktabasert tilnærming til norsk
230 tilknytning til Europa. Hele norsk venstreside bør ha interesse i at
231 europapolitikk ikke utelukkende handler om enten et kategorisk ja til
232 medlemskap på kapitalkreftenes premisser, eller et kategorisk nei til alt
233 fra EU, selv når det er på ytre høyres premisser.

234 For SV vil de viktigste kampene være for sosial og økonomiske utjevning,
235 kamp mot fattigdom og ulikhet, og kamp nettopp for natur, klima og miljø.
236 Noen direktiver og forordninger fra EU kan være bra for Telemark, og bra
237 for å realisere SVs politikk på våre saksfelt. Andre direktiver og
238 forordninger kan være mindre gode. I disse nyansene kreves det
239 kunnskap og grundighet i politikken, der sakenes realitet og innhold
240 fortsatt er politikkenes mål.

241 Vi sier ja til en opplyst og god diskusjon om hva som vil være en best
242 mulig tilknytning til Europa for Norge og for Telemark.

243

244

245 **U9 SV vil redde kollektivtransporten**

246

247 Kollektivtransport er viktig for SV, og en viktig oppgave for Telemark
248 fylkeskommune.

249 Kollektivtransport er viktig for å holde utslipp fra transport så lave som
250 mulig, for å bedre luftkvaliteten i områder med stor biltrafikk, for å knytte
251 fylket sammen og tilby lokalsamfunn god mobilitet. Kollektivtilbudet er en
252 viktig del av hverdagen i byene, og et godt kollektivtilbud i distriktene gjør
253 det mulig for folk å bo og arbeide der uten å være helt avhengig av bil,
254 noe som styrker bosetting og livskraftige lokalsamfunn.

255 Dessverre er det kostbart å oppfylle Stortingets krav til nullutslipp i
256 kollektivtransporten. Over hele landet øker kostnadene for
257 kollektivtransport med mange millioner kroner for hvert fylke, som igjen
258 går utover priser og avganger i kollektivtilbudet. I Telemark må
259 billettprisene skrus opp, det blir færre avganger og de minst brukte
260 strekningene vurderes stadig å avvikles. Dette vil SV unngå. Hyppige
261 avganger, lave billettpriser og nullutslipp fra kollektivtransport er viktig for
262 SV i Telemark. Derfor må det tilføres ressurser til kollektivtransport i
263 fylkeskommunene for å oppfylle kravet om nullutslipp, og samtidig
264 opprettholde et godt rutetilbud til lavest mulig pris for passasjerene.
265 Målrettede statlige ordninger kan bidra til stabil drift og utvikling av nye
266 løsninger.

267 Bypakke Grenland har i fase 1 vært utrolig viktig for å bremse veksten av
268 biltransport i Grenland. Bypakken har utløst investeringer i samferdsel og
269 bidratt til å gjøre byrom i Grenland mer attraktiv. Men ikke minst har
270 belønningsmidlene fra bypakken vært avgjørende for et billig og godt
271 kollektivtilbud i Grenland, som igjen har smittet over til hele fylket.
272 Fylkesårsmøtet i Telemark SV anmoder Stortinget om å starte opp
273 byvekstavtale for Grenland for å sikre gode vilkår for kollektivtransport og
274 miljøvennlig arealutvikling i Grenland på lengre sikt.

275 Telemark SV vil også understreke viktigheten av at kollektivtransport i
276 fylkeskommunene prioriteres i statsbudsjettet for 2027 og revidert
277 nasjonalbudsjett i 2026.

278

279 **U11 Solidaritet med det iranske folkets**
280 **kamp for demokrati**

281

282 Demokrati er noe av det vakreste vi har. Det er ikke bare et politisk
283 system, men et uttrykk for menneskets verdighet, frihet og rett til å
284 forme sitt eget liv. For oss som lever i et demokratisk samfunn, kan det
285 være lett å ta disse rettighetene for gitt. Derfor er det vårt ansvar å
286 løfte blikket og vise solidaritet når andre kjemper for de samme
287 grunnleggende verdiene.

288 I Iran har vi sett gang på gang hvordan modige kvinner og menn tar til
289 gatene for å kreve frihet, likestilling og demokrati. De risikerer
290 fengsling, vold og i mange tilfeller livet selv. Likevel fortsetter de. Ikke
291 fordi det er lett, men fordi alternativet, et liv uten frihet og med konstant
292 undertrykking, er uutholdelig.

293 Akkurat nå står Iran midt i en av de mest dramatiske og blodige
294 protestbølgene på mange år. Etter at store demonstrasjoner brøt ut i
295 slutten av desember 2025, har sikkerhetsstyrker slått hardt ned på
296 sivile som krever grunnleggende friheter og politiske reformer. Ifølge
297 internasjonale menneskerettighetsgrupper har **tusenvís av**
298 **mennesker blitt drept**, og **titusenvís arrestert** i voldelige
299 konfrontasjoner med myndighetene.

300 Kampen i Iran handler ikke om geopolitikk eller stormaktsspill. Den
301 handler om mennesker. Om kvinner som nekter å la staten kontrollere
302 kroppene deres. Om unge som krever retten til å ytre seg fritt. Om
303 arbeidere, studenter og familier som drømmer om et samfunn der
304 makten ligger hos folket, ikke hos et autoritært regime.

305 Som sosialister vet vi at internasjonal solidaritet ikke stopper ved
306 landegrenser. Når mennesker kjemper for demokrati, er det en kamp
307 som angår oss alle. Stillhet i møte med undertrykking er aldri nøytral,
308 den gagnar alltid undertrykkeren.

309 Derfor bør vi tydelig uttrykke vår støtte til det iranske folkets kamp for
310 demokrati, menneskerettigheter og frihet. Ikke fordi vi har alle svarene,
311 men fordi vi deler de samme grunnleggende verdiene: troen på
312 demokrati og menneskers rett til å leve uten undertrykking.

313 Demokrati er vakkert. Nettopp derfor må det forsvares også når
314 kampen står langt utenfor Norges grenser.

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337 **U12 Bevar lærernormen!**

338

339 Lærernormen er en nasjonal bemanningsnorm som setter et
340 minimumskrav til hvor mange elever én lærer kan ha ansvar for i
341 grunnskolen. Formålet med denne normen er å sikre god nok

342 lærertetthet for elevene, slik at alle elever får god oppfølging og
343 undervisning av kvalifiserte lærere.

344 I dag er lærernormen under press, blant annet som følge av stram
345 kommuneøkonomi og økte kostnader i kommunesektoren – utgiftene til
346 skole er en ønsket sparepost i kommuneøkonomien.

347 Kommunekommisjonen foreslår derfor i sin NOU 2026 å enten avvikle
348 lærernormen helt, eller å flytte den fra skolenivå til kommunenivå.

349 Skien SV mener at lærernormen er et viktig verktøy for å nettopp sikre
350 elevenes rett til god undervisning og oppfølging i skolen, og at
351 elevenes rett til læring ikke blir avhengig av lokale budsjетtrammer.
352 Lærernormen gjør at kommunene i dag prioriterer penger til lærere og
353 skole, slik at hver skole følger dette minstekravet.

354 Skien SV mener at en sterk offentlig fellesskole med nok lærere er
355 avgjørende for danning av våre elever, inkludering og sosial utjevning,
356 uansett om du sogner til en fådelt skole som Melum, eller en stor
357 byskole som Lunde. Dette er lærernormen med på å bygge opp under,
358 fordi den setter et minimumskrav til hvor mange elever én lærer skal
359 ha ansvar for. Å bevare essensen i lærernormen er viktig for å fortsette
360 å investere i fremtiden - i barna og elevene våre.

361

362